

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foala Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plogarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moșu.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii țării acelela în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (Jud. Hunedoara)

Cu—stâlpări...

— Umiliri rușinoase. —

A venit la Bacurești Jidanul Dr. Weltmann din Anglia, președintele Sioniștilor de pe glob. De venea și-și vedea frații și îndemna să mai dea pentru Palestina, din belșugul cel sug din România, — n'aveam ce zice.

E însă dureros pentru sufletul nostru de Român, că la intrarea lui în țară, s' a fost întâmpinat ca un „Prinț“ de pe altă lume... Guvernul a pus pe Ministrul Dr. Lupu să scrie din prilejul venirii lui Weltmann, pentru „Viltorul“ (foala guvernului) un articol cât se poate de călduros pentru Jidanul, un fel de aşternere de stâlpări în calea lui... Dar ce e și mai dureros e, că au aștit și pe Patriarhul Miron Cristea, să scrie, alături de Dr. Lupu, un articol tot așa de dulce pentru urechile evreești, sub forma unor adevărate aminte ale sale din călătoria la Ierusalim și de prin Palestina... Arată ce bine a fost primit S. Sa de Jidanul de acolo și ce frumos e prin Palestina... Și n'a avut când spune aceste lucruri, decât acum, ca să le audă d. Weltmann și să înțelegă umilirea Capului bisericii noastre în fața lui...

Și pe încă un cărturar fruntaș Pa tras guvernul de limbă, ca să întâmpine „frumos“ pe Weltmann, mai marele Sioniștilor... Apoi la adunarea evreiască la care acela a luat parte, s'a dus și dl. Ministru Duca să fie de față și să grăiască. Tot ca deosebită luare aminte.

Sunt acestea, semne, că timpurile de libertate, n'au scuturat încă de pe noi praful de robi... Am scăpat de un rând de robi prin grele vărsări de sânge, — ne băgăm în jugul altora, fără nici o mare încordare din partea lor. Parcă nici nu am și trăi fără jug pe gât!

Adă, Doamne, la cărmuirea acestor țări, alt rând de oameni, cari să și știe ținea „mai frumos“ capul sus!...

O părere, cam dreaptă!

În comuna Medgidia din Dobrogea, a murit de curând un bun gospodar, Dumitru Stefla, de fel din părțile Sibielului, din Ardeal. Acest om așezându-se în Dobrogea, a dus cu sine acolo și tot sufletul lui bun ardelenesc, care a învățat aici acasă, din pildele marilor săi și mai micilor făcători de bine, că, dacă l-a ajutat Dumnezeu a ajunge

ceva în viață, apoi la moarte să lase o parte din avutul său pentru scopuri de binefacere, pentru Școală sau biserică sau ajutoare la copii săraci, ca să ajungă și el ceva în lume!...

Și de aceea, la moartea sa bunul creștin Dumitru Stefla, a lăsat cea mai mare parte din frumoasa sa avere, pentru Școli, biserici și alte ajutoare nobile.

O foale din Constanța, din aceeași Dobrogea, luând știre de moartea lui Ioan I. C. Brătianu, care ajunsese a avea o prea frumoasă avere, — și că acesta și-a lăsat toată această avere singurului său fiu, — se întrebă: De ce acești mari boeri de lume nouă, nu mai urmează pilda vechilor bun și darnici boeri, cari lăseau averea lor (ori o parte bună din ea) pentru spitale, biserici, mănăstiri, școli?... E o întrebare care — nu se pune fără rost și fără dreptate!

La noi în Ardeal e aproape o rugă pentru familia mortului bogat, dacă acela n'a lăsat nimic din averea sa pentru un scop frumos. Cunoaștem întâmplare (în Sibiu) când moștinitorii bogatului nesimțitor pentru scopuri nobile, — au dăruit el din averea ce li s'a lăsat, o parte, ca Fundațiune pe numele răposatului, pentru ca cu moartea sa deodată, el să nu treacă în hălul uitării, ci să fie un așezământ, pe urma cărui el să mai fie pomenit de cel în viață.

Și e bine așa.

Mai e dreptate.

Cetitorii nostri știu, că dl. Prof. A. C. Cuza a cerut Tribunalului din Iași, să scoasă afară din Căminul Cultural pe tinerii cari l'au zidit, fiindcă el au început să lucreze pentru neam ca înjghebare de sine, zisă: „Legiunea Arh. Mihail pentru Apărarea Pământului Sărmoșesc“, și au așezat și o redacție a revistei lor „Pământul Strămoșesc“ în acel Cămin, — fără a cere voe Comitetului pe care el l'au ales și în care el au poștit și pe d. Cuza în scaun de frunte. Las' că și din acel Comitet numai 2 au fost de părere să se ceară această scoatere, — celalalți s'au dat de-o parte, ca de un lucru prea răcaci.

Tribunalul a adus hotărîre, respingând cererea dlui Prof. Cuza, ca lipsită de temei de drept, mai ales când se știe, că proprietarii (stâpâni) faptici pe acel Cămin, sunt tinerii ce l'au zidit, și și proprietatea legală, e în 80 la sută, a lor și

numai 15-20 la sută dată de ei membrilor cari azi ar vrea să-l scoasă afară...

Hotărîrea Tribunalului a fost primită cu mulțumire de toți căștitanii de ce e vorba.

Congresul studențesc

dela Oradea Mare s'a ținut Duminica trecută, luând parte la 4000 de studenți. Pe lângă desbaterea nevoilor de ai ale vieții lor de studenți, tinerimea s'a arătat îngrijată de viitorul său, și, printre altele a cerut cu stăruință, ca cele 3 grupări de luptători împotriva primejdiei evreești („Liga“ condusă de d. Cuza, „Liga“ statutară condusă de d. Prof. Cătuneanu, și „Legiunea Arh. Mihail“ — cari toate spre același țel merg, doar cu deosebire în privința unor mijloace și ținute ale conducătorilor), să se unească într-una și bună! (E lucrul care-l spuneam noi în numerii trecuți și-l probocam).

Până sunt sfășiate, studenții stau oarecum zăpăciți și nu știu unde să dea ajutorul cel mai bun, deși cu inima aci sunt!

Față de celelalte partide politice, s'a recomandat tinerimei să stea de o parte, căci nu-s curate de veninul evreesc intrat în ele.

Vom da încă amănunte din debaterile studenților nostri.

Cerem iertare

— celor răcaciți.

Gazeta „Răsunetul“ din Lugoj, afiă, că Direcțiunea „Școlii Normale“ de învățătoare din acel oraș, *campără aproape toate lucrurile de lipsă școlii* (și pentru hrana Internatului și pentru celelalte trebuințe toate) *dela negustorii engroșiști evreii*.

Namita foale, cu suflet silit ardelenesc, o spune asta cu multă cruțare, zicând că: „deși nu poate cere ca Direcțiunea numitel Școli să se conducă după părerea celor ce strigă: „Nici un ac dela Jidanul“, (și de ce nu s'ar putea conduce de acest îndemn înțelept? R. Lib.), — totuși, zice, ne temem că rindurile de învățătoare ce les din acenată Școală, să nu se conducă și ele în viață după credeul Școlii în care și-au primit creșterea de bune Românce... Și ca titlu al știrii pune cuvintele: „Nu vrem să jignim“, dar aștim că e așa și așa...

Adecă: Cerem încă noi iertare

celor răcaciți, că îndrăznim a le arăta trista lor răcaci...

Ba, dragi frați dela „Răsunetul“, spuneți-o todeauna, despre fiecare și cu glas înalt, când îl vedeți pe drum așa de greșit ca Direcțiunea Școlii de care vorbiți, — mai ales când ea se găsește în Lugoj, unde poate avea legături cu comercianții români, sau cel puțin creștini, și nu e silită de lipsa lor, să meargă la ușa Jidanului.

Așa îndrumare de viață se dă tinerelor ce cresc pentru a fi învățătoare?

Nu s'a făcut!

— Înțelegerea între Liberali și Național țărăniști —

Indată ce a murit Ioan I. C. Brătianu, care el era stâlpul tare în jurul cărui se învățea poarta partidului liberal, și a cărui voință și cuvânt se știa și de vrășmași săi că e hotărîtor, — toată lumea a început a spune, că: fără de Ionel Brătianu, guvernul liberal nu mai poate duce înainte politica voinică a răposatului său președinte. Trebuie să urmeze o destindere, o înțelegere, o apropiere între partide! O spuneau și liberalii înșiși, cari se simțeau oarecum zăpăciți, uluiți, de pierderea șefului lor, care era toată nădejdea lor.

Ca dovadă, noul întâi-Ministru Vintilă Brătianu, încă în întâia zi, pe când fratele său zăcea pe catafalca (masa de mort), a căutat atingere cu capii partidelor potrivnice, cercetându-i și mulțumindu-le pentru arătarea durerii lor față cu pierderea Șefului guvernului și l-a rugat să dea mână de ajutor noului guvern, în conducerea țării. Le-a arătat că dorește un „guvern național“ atând din frunții tuturor partidelor, pentru a conduce astfel, toți la un loc, cu mână mai tare țara...

Au urmat constăturii la conducerea partidelor, — dar hotărîre nu se vedea nici colo, nici dincolo.

Guvernul liberal și-a ales într-aceea un nou Șef (Cap), anume pe Vintilă Brătianu, fratele răposatului Ionel Brătianu. Înestrat acum cu vaza de șef (cap) al Partidului și întâi-Ministru, d. Vintilă Brătianu a cercat înțelegere mai ales cu Partidul Național țărănesc, ca cel mai tare între cele de împotrivire. În acest scop a cercetat săptămâna trecută pe dl. Iuliu Maniu și l-a făcut *imbismânt de-adreptul*

pentru a veni la conducerea țării alături de liberali, că le fac loc la fel de mare în scaunele de Miniștri, ca și lor, liberalilor. Adecă împart oarecum puterea în două cu nașionali. Guvernul astfel format, ar lucra mai departe cu parlamentul de acum, până votează un șir de legi din cele mai însemnate și grabnice, de cari țara are azi lipsă...

Dup'aceea (poate peste vre-o jumătate de an sau peste un an), să se facă alegeri nouă, în cari cele 2 partide să meargă tot așa împreună, având pe lîste liberalii 55 din sută, iar nașionali țărăniștii 45 din sută. (Adecă din 380 de deputați, ar veni nașionali țărăniștii cam 150 scaune, liberalilor cam 180, și celelalte vre-o 50 de scaune altora, cari ar mai răzbi în alegeri.)

Imblemântul s'a desbătut în statul conducător al Partidului nașional țărănesc. Aci păreriile au fost împărșite, unele pentru conlucrare, căci stănd la aceeași masă, osemnii bunii din partid pot opri multe din greșelile sau răutățile ce le-ar face guvernul, dacă s'numai liberalii singuri în el. Alții însă au spus: Nu se poate! Ar însemna să lucrăm răzîmași pe deputații lor despre cari am spus mereu că s'alegi prin neleguire! Și apoi după ce ai lucrat cu el, să mergi în alegeri pe lîste împreună cu el, așa fel, că tot el să rămână cel mai mulți și mai tari! Făcând înalate o astfel de împărșire asupra scaunelor, însemnă, că nici un maldăm pîlle] poporului să aleagă după plac între noi, ci îl sîlim dinalate pe cine să le aleagă... Noi am cerut și cerem: alegeri libere (slobode), și apoi: ce-o da țargul și norocul. Noi credem că numai așa e cu dreptate pentru popor și pentru țară, să albă un guvern legitim din alegeri libere!

Părerea asta a învîns în sfatul partidului.

Când întălu Ministru Vintilă Brătianu s'a dus Sămbătă să primească răspunsul la imblemânt, di Mania i a dat răspunsul că: Partidul nașional țărănesc nu primește o conlucrare cu partidul liberal, ci stă pe aceea, că cere guvernului să plece dela cărma țării și să se facă alegeri noi!

— Și astfel încercările de a avea un guvern nou, mai tare ca cel de azi, prin unirea partidelor celor mai tari, — s'au zădărnicit

Liberalii spun: Am încercat tot ce s'a putut, ca să avem la conducere pe toți, am mers cu îngăduința până la a le da jumătate din putere, — și nu au primit. Țara însă are lipsă de conducere prin oamenii pricepuși și fără schimbări cari să zgudue pacea și liniștita ei dezvoltare, noi credem că noi îi putem da această dezvoltare, și așa — vom sta singuri la putere, până vom putea. — Unii dintre ei spun că vor sta chiar mult la putere. Cel puțin așa cred ei.

Vor urma acum hărțuelli grozave în Sfatul Țării. Unii vor ataca, celalții nu se vor da, — vremea se

va perde iară în frământări de cari nu ne putem bucura deloc.

E cum spunem: Liberalii imble mult, căci își fac înalate scoata cu aceea, că nașionali nu primesc, — și atunci ei sunt spălași în ochii lumii, că au încercat, dar celalții au respins mîna frățescă ce li s'a întins.

Folle partidului nașional țărănesc prevestesc de pe acum lupte mari, scriind că: „Se apropie furtuna!...”

Lupta pentru răsturnare.

Partidul nașional țărănesc a început lupta cea mare pentru răsturnarea guvernului. Duminica trecută au avut loc în București cinci Adunări populare, bine cercetate, în cari fruntașii nașionali țărăniști au rostit numeroase vorbiri aspre împotriva guvernului. Toate adunările au cerat plecarea guvernului dela cărma țării.

Scrisori din alte țari.

Abonașii nostri din afară de țară, din Yugoslavia sau America, trimițându-ne banii pentru fol, ne trimt și scrisori cu unele știri de pe acolo, — între cari unele sunt potrivite a fi cunoscute și de cetitorii nostri. De aceea dăm două din cele primite mai nou.

Un cetitor al nostru labuca, (Bănatul sârbeac) ne scrie:

„Pe la noi e vremea moale, așa că vacile și oile și cail și porcii, les încă în câmp la pășune acum la începutul lui Decembrie... Avem rituri (livezi) unde e tarba de coasă! Grâncle sunt frumoase!...”

Vasa Terbenca.

Cu totul altel sunt veștile din unele părți ale Americii. De pildă din Kayville, Sask., din Canada (America) ni se scrie:

„Timpurile pe alcea, în acest an au fost foarte grele. În primăvară am sămănat tărziu, din pricina ploilor îndelungate. În August am avut brumă, care a stricat foarte. Iar acum în toamnă, când se lucrăm, iară au dat ploii cu potopari... Ce brumă am recoltat (cules) în vară, cu greu am putut treera. Abia acum am gătat cu treeratul.

Adam Popa.

Unele — altele.

Ce nu știam, și ne fac dușmanii nostri să o știm.

Ungurii ne-au pârât la Liga Nașionalilor, că România le-a făcut nedreptate la împărșirea moșțiilor.

Ca să se apere și să arate care e adevărul, guvernul român a fost nevoit să adune toate datele, spre a vedea și dovedi, cât pământ dela cine s'a luat și col s'a dat?

Și a legiit la iveală un lucru ciudat:

Statul român, a dat țărănilor unguri, mai mult pământ decăt a luat el dela toși nemeșii dela marii proprietari unguri, la olaltă socotiși.

Ceea-ce însemnă, că pământul luat dela ei, s'a împărșit tot între plogarii unguri, ba încă li s'a mai dat și din pământul ce era proprietatea statului, moștenit dela statul ungar.

Bine înțeles, asta nu însemnă că moștile nemeșii ungurești s'au împărșit peste tot locul numai între Unguri, ci că, dacă în jurul lor se aflau și țărani români și unguri, s'a împărșit tuturor, așadar și la Români, iar dacă moșta se afla în mijloc de țărani numai Români, s'a împărșit toată acestora. — În schimb alurea, unde se împărșea o moște de a statului, și erau pe-aproape și Români și unguri s'a dat și unora și altora, fără privire la neamul său.

Dar, ca adunare la un loc, reeșă, că s'a împărșit între țărăni unguri din Ardeal, Banat și Crișana, mai mult pământ decăt s'a luat dela nemeșii unguri cari ne pârăsc!

Și l'au căpătat ungurii cu prețul jos cu care l'au primit și Români și Sași și toși.

Totuși pârătorii ne pârăsc în afară și spun, că lor, — celor ce nu stau în țară și ca atari li s'a luat tot, — să li se mai dea „un adaus” de despăgubire, — c'apoi sunt împăcași. Asupra acestel cereri are să judece „Liga Nașionalilor” acum în Decembrie, — dar d. Titulescu, Ministrul român de Externe fiind bolnav, a rugat Liga să amâne desbaterea asta până la adunarea viitoare — ceea-ce s'a și făcut. Desbaterea s'a amănat pe primăvară.

Ce spune Ministrul de Finanțe despre noul Buget al statului?

Chemând la sine pre solii ziarelor, Ministrul de Finanțe le-a arătat zilele trecute, în ce fel a întocmit dsa bugetul țării pentru anul viitor. Spune că l'a sportit numai cu 2 miliarde, după ce a stăruit ca toate Ministerele să cruțe cât pot mai mult la cheltuelile lor.

„Am făcut apoi, spune Ministrul, mari scăderi la darea de casă și de pământ, care era pusă prea mare. Dar ca să nu simțā lipsa acestor scăderi în socotelile bugetului, — a fînt la facerea bugetului samă de acele scăderi, coperind golarile lor din alte venitē.

— Ca să fie apoi spre ușurarea mulșimii, Ministrul spune că a scăzut mult prețul la sare, — iar pentru ca aceasta să nu aducă pierdere în venitele statului, se va scoate mult mai multă sare din pământ ca pîn'acum, și se va trimite în străinătate, și prin asta câștigul nu numai că nu va scădea, dar va chiar crește.

— Mai vestește vîștierașul țării, că, după stăța ani de cruțare și trudă, după războiu, statul a ajuns în sfârșit acolo, că poate începe a și înfăptui unele din planurile economice, — că pîn'aci numai a tot plătit la datoritiile ce se grămădiseră cāt mușii.

Datoritiile din afară sunt pusē la rînduială, cele din lăuntru asemenea sunt pe cale a fi toate plătite la vreme, — și așa, zice Ministrul țara se poate de azi încolo gândi la punerea în lucrare a bogățiilor sale, și nici ajutorul din afară, în formă de împrumut, nu-l va mai lipsi.

Cum s'ar zice, ne-am apropiat de stări economice, peste tot laute, ajunse la rînduială.

În economia statului poate că va fi așa, — dar cînd vom ajunge și noi, singuraticii cetățeni, să spunem despre noi același lucru?

Statul, storcînd dări după bunul său plac, de pe noi, se vede c'a ajuns la creangă verde, — dar noi, mulșimea, acum mergem mai repede ca ori cînd, la fond!

Gîndescu-se cel chemași să facă, ca și cetățenii să-și albā venitele lor în bună curgere? Căci dacă nu, — după-ce mulșimea plătitorilor de dări se acufundă, — statul cine-l va mai plăti dările?... El din ce-și va mai coperi ale sale trebuințe?

Ne bucurăm că statul se intramă, — dar să bage de samă cel ce îi intramă pe el, să nu ne desfinjeze pe noi, cel cari îi dăm dările, din își la intrămarea!

Nu întrelăsați

a cere să fiți luași în Listele de alegători pe anul 1928! — Aceste Liste se refac (se întocmesc de nou, cu cercetare asupra dreptului fiecărui cetățean de a fi luat în ele), acum în Decembrie! Și se poate întampla ici-colo, ca cel din cancelaria notarială sau a primăriei, să lase afară, pentru te miri ce cuvânt, pe unul sau alții din cetățeni, — și dacă acela nu bagă de samă, e bun rămas afară și în anul viitor nu mai are drept de vot. Și ori ce încercare de a mai fi luat în listă, îi va fi zadarnică.

De aceea, fiecare om ce fîne la dreptul său, și a fost în listă anul trecut, să întrebē la primărie de o luat și pentru anul 1928 în listă ori nu? Și dacă va fi lăsat afară, să înainteze îndată recurs la județ, pentru a se îndrepta acolo nedreptatea ce l'a făcut.

Tot asemenea dacă vede că cineva e pe nedrept luat în listă, — să ceară ca acela să fie scos din ea! Ori-care cetățean are drept a cere acest fel de îndreptări în Liste, fie că o face pentru sine, fie că pentru altul, care poate nu-i aci sau n'a bagat de samă.

Cel ce n'au fost în lîste anul trecut, fiind poate prea tineri, și acum au ajuns la vîrstă, — să ceară la vreme a fi scriși și ei în lîste, și anume încă nalate de 15 Dec. să meargă să ceară, fie cu graul, fie în scris.

Veghiași, ca Listele să fie după dreptate întocmite, să nu fie lăsat afară nici un votant român! Că nu știi ce aduce ziua și ceasul. Cu frecările ce le vedem între partide, — tē miri de nu vom avea în anul viitor alegeri noi, pe cari le cere cu atăta stăruință partidul Nașional țărănesc. Și atunci îi va cădea flecărul foarte greu, să se vadă rămas fără drept de vot!

Listele se pun mai multe zile spre vedere de obște afară la Primărie. Întrebași cînd vor fi puse, mergeși de le vedeși și căutași-vă dreptul!

NOUȚĂȚI

Concert religios. Pentru reînvierea și cinstitirea vechilor și frumoaselor noastre cântece de Crăciun și pentru înviorarea sufletului nostru creștin românesc, Coral mixt al bisericii ortodoxe române din Orăștie, sub conducerea profesorului N. Prașia de la Liceul nostru, va da Dominecă, 25 Dec., a. c., *ziua lui de Crăciun* seara la orele 6 în biserica ortodoxă, un *Concert religios* de colinde și cântece de stea, cu un bogat program, care va fi publicat la timp.

Concertul va fi precedat de o conferință religioasă a profesorului Vasile Necșu, iar venitul material se va vărsa Fondului pentru *întărirea și învierea bisericii ort. române din loc.*

Fabrică de perii și de vășii pentru sile, se zidește în Câmpeni. Aci vor găsi lucru un oarecare număr de persoane, bărbați și femei, chiar băieții mai măricel, ca să aibă un câștig ori-când, dar mai ales țarna, când nu prea este alt lucru. Părul pentru perii îl vor aduce de la Abatorul cel mare (bellitoarea de vite) din București.

Revizuirea dărilor pe case și pământ se încep de Comisiile anume pregătite și îndrumate, la 10 Decembrie. În anul trecut comisiile de „împunere” (de croire a dărilor), au pus dare de casă de 6-8-10 și 12 ori cât cea din 1923, deși legea spunea că numai de 3 ori s'o pună. Vom vedea ce vor face Comisiile de acum. — În deosebi se spune, ca lucrul nezmintit, că darea de pământ a Moșilor (cari plătesc și ei dare după rîpele și stăncuțele lor, ca și cei de la cea bună) se va scădea cam cu jumătate, — ceea ce e ca total drept, ba încă prea puțin, în asemănare cu pământurile bune de la șes.

Cercul Studențesc Hunedorean din București, în adunarea sa de la 20 Nov. și a ales următorul comitet: Președinte: Dănoșeanu Lazăr, vicepreș.: Damitra Aurel, Secretar general: Roman Iosif, Casier: Tiso Mircea, Bibliotecar: Iancu Victor, Secretar de ședință: Valda Mihail, Membri: Rada Simina, Costea Iosif, Damitra Iosif, Censori: Săcoșeanu Teofil, Sporea Mircea, Ilie Gheorghe.

Se face ceva... Aflăm că Ministerul Lucrărilor Publice, a luat în bugetul anului viitor, suma de 5 milioane Lei pentru lucrarea șoselei (drumul de țară) de la Teiuș la Mogoș și Abrud. Drumurile se va lucra cu Moși, prin ce le mai merge ceva brumă de venit pe vremea cât va ținea lucrarea.

O vorbă ca de pe altă lume... E vorbă că pe piața Clujului au început a se lefina (a se ieși) lucrurile de hrană... Prefectul Poliției aceluși oraș a luat măsuri foarte aspre împotriva celor ce speculează (se folosesc de) lipsa mulțimii orașenilor și le cer prețuri nedrepte pentru lucrurile de mâncare. Prefectura a statorit că e drept să se leze pentru acele lucruri, și pe cel ce lasă mai mult, — îl pedepsește strâns.

Urmarea se scrie că e: lucrurile de hrană se vând azi cu 20-30 la sută mai ieftine ca până aci. Adecă: și la prețul de azi, vânzătorul are câștigul său cinstit și destul de mare, doar că nu mai la încă 20-30 la sută peste aceasta.

Nouă din celelalte orașe din țară, ne pare știre de pe altă lume, că în Cluj se lefinesc lucrurile... Pe la noi nici habar! Oul e azi la Orăștie, — oraș cu economi destul, — cu 3 Lei 20 și mai scump... Altele tot așa.

Târguri slabe se scrie că au fost și de curând în multe părți ale Ardealului și Bănătuții, — pe unde încă nu „s'au alobozit” de așa târgurile. La Bistrița, Năsăud și Rodna, țărani s'au dus de la târgurile mai noi de toamnă foarte năcăjiți acasă. Blăstămașii negustorii de vite — li știți cine-si, — s'au legat între ei, să nu dea preț bun pentru vite, că țărani vor fi siliiți, de lipsuri, să vândă și lefina de tot. — Și așa acela au făcut „ghigeftari” bune: au cumpărat vitele ca pe nimic și le-au trimis la „expot” luând pentru ele trei prețuri de pe piețele atreine lipsite de carne.

Asta pentru că guvernul a luat o măsură numai de jumătate când a scăzut vama pe vite, prin ce negustorii cu strălătatate pot vărsa azi cirezii întreite de vite — în afară din țară, — dar n'a luat și măsură, ca cumpărătorii creștinii sau Ortocii de astfel de negustorii cinstiti, sau chiar Statul, să aște de legături pe piețele atreine, și așa să fie de mai bun folos economilor de vite!

— Și la Orăștie târgul de Decembrie, cel de vite (3-4 Dec.) și cel de mărfuri (6 Dec.) a fost slab...

Cercul Studenților Universitari Hunedoreni din Cluj s'au constituit pentru anul 1927-28 în modul următor: Președinte dl Aurel Oprean, Vicepreședinte dl Ion Seracu, Secretar general dl Nandruș, Secretar de ședință dl Ștefan C. C. din țară, dl Cornel Sântimbrean și Nicolae Nemet, Casier dl Nicolae Mihailă, Bibliotecari Dni Aurel Tămășola și Ionel Pitarlu, Controlori dnl Viorel Ciovan și d-șoara Lucreția Necșu. Conducătorul corului, dl Augustin Mureșan, Președintele comisiei artistice dl Ion Titlon, Membri în comisiile artistice: D-șoarele Elena Nicoara, Ghelner, Malvina Cincora, Aurelia Dăneșcu și Ersilia Vârvoiu.

„Pirați” sau hoji de mare, foarte îndrăzneți se ivesc acum și pe mări. O bandă de 30 de pirați chinezi a atacat în 3 Dec. un vapor englez ce era în acele părți. Au omorât pe vre-o 2 oameni de serviciu de pe vapor, pe căpitan l'au arestat. Vre-o 3 alte vapoare au pornit pentru a-l încurja și a prinde pe mișel.

Apus de „luciferi”... Cine era Trotsky, Zinovieff și Kameneff, — capii comunistilor cocofați la cărna Rasiei?! Ani de zile cavântul lor era — poruncă ce trebuie împlinită mai altfel decât evanghelia.

Azi vine vestea că s'au ridicat alții peste ei, și pe cel trei „luciferi” bolșevici, sunt acopiți de „tovarășii” lor din rândurile comunistilor... Sunt mari frământări în jurul „cărnel”, pe urma cărora pot veni schimbări hotărâtoare.

Mari furtuni s'au deslășuit în 3 Dec. asupra Italiei, — de parcă ar fi dricul verii. În părțile Romei au căzut ploți uriașe, umplând din cale afară rîurile.

„Glasul Moșilor” se numește o gazetă nouă ce a început să apară în Abrud, în „Tipografia Avr. Iancu”. Are 4 pagini (fețe), prețul 200 Lei pe an, redactate de I. Micu.

Între Anglia și Germania — nu mai trebuie pasaport. Poate merge cine vrea dintr-o țară într-alta, — în temelul unei înțelegeri de acest fel, făcut între cele 2 țări.

Cai arși în vagon. Cineva trimise 2 cai cu trenul, punându-l într-un vagon și dându-le un însoțitor. Omul, mergând noaptea, — spre 4 Dec. — și s'aprins o lampă mică, în vagon, ca să nu fie pe întunec. Pe drum a adormit, lampa s'a răsturnat, națrețul cailor a luat foc. Când s'a trezit, omul abia a avut putere să sară afară prin flocări, arzându-se rău la mână și la față. Apoi vagonul a ars de tot cu cail din el, — aproape de Plocești.

Viață de izbeliște.

Glas de om năcăjit. — Poate s'o găsi pentru ai vre-o inimă bună.

Un român năpăstuit de soarte, ne cere să-l dăm un sfat și un ajutor, de om putea.

Eu un lucrător la Fabrica din Barașcoș (posta Lunca de mijloc) în județul Cluj; îl cheamă Nicolae Hancheg. Iacă ce ne scrie:

... Vă rog să-mi dați un sfat în marele meu năcăz... Am rămas cu 3 copii minori, murind mama lor, și eu nu-l pot griji și crește. Un băiat e de 7 ani, o fetiță de 5 ani și alt băiat de 3 ani.

Înș da la o Școală (sau Azil) de orfan, că eu n'am alt câștig decât ce brug fac din lucrul palmelor aci, și nici aci nu pot mult, că sunt neputincios, invalid de războiu, cu penzie de la stat 35 Lei pe lună...

Înș da, ca să nu mai fie de patjocura țării, când eu trebuie să mă duc la lucru și ei să stea flămânzi în casă până vin eu să le fac ceva de mâncare...

Nu mai dăm părți din trista scriitoare.

Știm că copilași măricel ca aceștia, sunt de folos la casă. Sunt atâtea familii cu bunăstare și fără copii, — de s'or afla undeva oameni buni, să ceară vr'au băiețel sau fetiță, că le va răsplăti Dumnezeu, și copilași le pot fi ca mâne chiar de bun ajutor.

Sau, cel-ce știți Azile unde se primesc astfel de orfan, — scrieți obidantului părinte pe adresa dată mai sus, să ceară primire acolo.

De vrei să știi

ce drepturi ai ca alegător față de alegerile la comună, ca și la județ, — ba și la parlament, — cumpărăți „*Nova Lege Administrativă*” (comunale și județane) și cautați dreptul în ea. Se găsește întocmită pe limba și priceperea poporului de redacția „*Libertatea*” de la Orăștie. Se trimite, după primirea naute a banilor, pentru Lei 30 ori cui, franco, — dar de vrei să nu se plardă pe post, adaugă 10 Lei pentru a merge recomandat. Cel-ce cere mai multe, pune numai odată taxa de recomandare de 10 Lei peste prețul cărților cu legea.

Posta Redacției.

Duale I. Cr. în Ș. Dacă știți că ai fost luat în listă, ca să primești ajutor, — scrieți dlui Mihail Popovici, deputat, fost Ministru de Finanțe în zilele când s'au votat ajutoarele, și d-șu își va da lămuriri unde să te adresezi să îți capeți ajutorul acordat. Sau scrieți ori-cărui

deputat pe care-l cunoști, că îți face ușor și bucaros slujba asta mică, de a afla, că ce e cu ajutorul d tale? Noi n'am văzut publicată lista întregă a ajutoarelor, decât lista cu ajutoarele cele mari, — de aceea nu îți putem spune de eral și de acolo ori nu.

INȘTIINȚARE.

pentru cei cu depuneri la bănci.

Subsemnatele bănci din Orăștie, anunțăm P. T. deponenți, că cu începearea din 1 Ianuarie 1928, conform Legii Contribuțiilor și a Legii timbrului vom reține în sarcina deponerților impozitul și taxa fiscală după depozitele spre fructificare, spre a le administra Statului.

Orăștie, la 1 Dec. 1927.

„*Ardeleana*”

Institut de credit și economii soc. pe acții,

„*Vorschussverein*”

Societate pe acții — și

„*Casa de păstrare*”

(1239) Societate Anonimă. 1-1

OSĂNZĂ (untură) de topit, cu 56 Lei kgr. *Stăntina groasă*, de topit, 50 Lei kilogramal. — *Pioțoare de poro*, 12 Lei kilogramal. — se pot procura prin:

BODEGA „PIUI”

(1233) 1-3 ORĂȘTIE

SE CAUTĂ rudeniile lui Ioan Gaia, de fel din Vidra-de-Jos (J. Turda) și cărui soție era *Rasanda* de fel din Poteni. Rudeniile mai apropiate ale acestor Ioan Gaia și a soției sale *Rasanda*, să ne dea adresa lor și să arate în ce fel și cât de aproape sunt înrudite cu acele Ioan sau cu *Rasanda*? — căci avem a le de știri ce-l priveșc din America. — Să scrie la foale. (1236) 1-2

PRIMĂRIA COMUNEI DOBRA

Nr. 1272/1927. (1240) 1-2

Publicațiune.

Comuna Dobra dă în arandă pe cale de licitație publică, cu oferte scrise și sigilate, dreptul de adunat vamă în târgurile de țară și săptămână ale comunei Dobra.

Licitația se va ținea în ziua de 27 Decembrie 1927, la orele 10 a. m., la primărie.

Durata arandării este 1 an, de la 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1928.

Prețul atrăgării este 130.000 Lei. Garanția de 10% se va depune odată cu prezentarea ofertei în numărul sau în efecte de stat acceptabile.

Condițiunile detaliate se pot vedea la primăria comunei, în orele oficiale. — Licitația se va ținea în conformitate cu Art. 72-83 din legea contabilității publice.

Dobra, la 1 Decembrie 1927.

Primar: I. Comloș. Notar: Pasca.

Cenzurat de pretorul plasei Orăștie

(ss) P. Doșian.

„Calendarul Național”

pe 1928 e gata! — S'a început trimiterea lui pe poștă pentru cei ce au trimis banii după el. Are 54 de ilustrațiuni (icoane, chipuri) cari de cari mai frumoase!

Vezi bogatul lui cuprins: ce chipuri are și ce material de cetit, — în numărul trecut: 47 și 48 ai „Libertății”.

Prețul Calendarului e, ca și în anul trecut:

1 exemplar (o bucată), cumpărat aici: **16 Lei.**

Trimise prin poștă, franco 1—5 exemplare, tot cu 16 Lei anul, iar 10 Lei pe de-asaupra (pentru toate la oaltă) ca plată de recomandat (ca să nu se peardă pe poștă sau prin mâinile prin cari trece dela poștă până la cumpărător). Cel ce trimite numai plata Calendarelor, iar cei 10 Lei pentru recomandat nu-i adaugă, — le va primi simplu franco (plătite), dar de se vor perde, a doua oară nu i se mai trimit.

Dela 6 exemplare în sus se plătește cu **numai 13 Lei exemplarul** și 10 Lei de recomandare pentru toate la un loc.

— Librării și vânzătorii de foi, au rabatul pe care îl au și dela foi.

— Calendarele se trimit în șirul în care au sosit banii. Pleacă de aici în fiecare zi.

— Abonaților noștri vechi, probați ca buni plătitori (cel puțin de 2 ani în rinduală), le trimitem un număr potrivit de Calendar și fără bani, dacă ne scriu obligându-se a le plăti după vânzare,

Cele dintâi exemplare le puteți vedea la vânzătorii de foi de-ale noastre.

Se nu se lasă cetitor de cărți și foi, fără un „Calendar Național al Foi Interesante” dela Orăștie, pe 1928. Are întrânsul o prea frumoasă carte cu chipuri și cetiri alese!

A se cere la:

Admin. „Libertatea”,
ORAȘTIE (jud. Hunedoara).

(10) 5—

CONZILIUL ORAȘULUI ORĂȘTIE

ANUNȚ

Primăria orașului Orăștie având lipsă de 10,350 kgr. fân și 9125 kgr. ovăș, pune în vedere celor cari doresc a furniza acest furaj, a-și înalția oferta în scris sau verbală în termen de 8 zile dela această publicare.

Orăștie la 24 Nov. 1927.

(1235) 1—1 Primar: HERLEA

CONZILIUL ORAȘULUI ORĂȘTIE

Publicațiune.

Neaprobându-se licitațiunea de-ăptă pe ziua de 30 Nov. a. c. pentru exarendarea morii orașului Orăștie numită „Moara de Jos”, Consiliul orașului Orăștie publică o nouă licitație, cu oferte scrise, timbrate, sigilate și provăzute cu 10% vadu după prețul de strigare.

Termenul esarendării este dela 1 Ianuar 1928 până în 31 Decembrie 1933 (adecă pe 5 ani).

Licitațiunea va avea loc în localul primăriei orașului, Marți la 20 Decembrie a. c., ora 9 a. m.,

conf. art. 72—84 din legea contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea în ori ce zi în biroul Primăriei camera 9, la referentul Const. Tisu.

Orăștie, la 1 Decembrie 1927.

(1238) 1—1 Primar: HERLEA

CONZ L. ORAȘULUI HUNEDOARA

Nr. 2217/1927.

CONCURS

Pentru întregirea postului de Registrator devedit vacant prin deces, la Primăria orașului Hunedoara, public concurs și invit doritorii a ocupa acest post, să-și înalțeze cererile lor concursuale până la 20 Decembrie 1927 ora 5 p. m. la Primărie.

Cererile sunt a se instrui în conformitate cu dispoziția Art. 58 din Regulamentul Statutului funcționarilor publici.

Retribuțiunile sunt cele stabilite în normele de salarizare.

Hunedoara, la 30 Nov. 1927.

(1234) 1—1 Primar: TULEA

Afumare. Primeasa spre afumare cărnuri, la fum rece; pe răspundere și grijă bună.

Sârăb Aron Orăștie
(1232) 2—2 Str. Sacului 5.

Loc de casă, cam 1000 metri, tri pături, la drum 20 metri lat. — e de vânzare în Oșile, strada G. Coșbuc Nr. 9 (lângă poștă). Se vinde din mână liberă. Informațiuni în casă.
(1229) 2—2

Casă de vânzare.

Casa nouă a subscribului din Hașeg, aflătoare în dosu Morii Dugăcloanei, 2 odăi, 1 bucătărie și comară, 2 cocini, șopro, — e de vânzare. — Informațiuni în casă.

CAROL HORVÁTH
(1238) 1—3 HAȘEG

„DOBREANA” Cooperativă de censem, Dobra.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de Vânzător la Cooperativa „Dobreana” din Dobra, se publică concurs cu 1 Ianuarie 1928. Doritorii de a ocupa acest post, să-și înalțeze ofertele. Condițiunile se văd la biroul Cooperativel.

(1230) 2—2 Consiliul de Administrație.

Târg la Strel-Sângeorgiu.

Primăria comunală Strel-Sângeorgiu, (gara Călan, județul Hunedoara), aduce la cunoștință că târgul de țară, de vite coruțe, porci și mare târg de oi, se va ține în ziua de 18 Decembrie 1927. La aceeași dată și loc se va ține și târg de marșă.

Strel-Sângeorgiu, 20 Nov. 1927.
(1231) 2—2 Primăria comunală.

Vasile I. Vulcu

magazin de manufactură colonială și băcănie.
Telefon Nr. 40. SEBEȘ-ALBA. Telefon Nr. 40.

AVIZ.

Aduc la cunoștința ou. public, că pentru Sezonul de iarnă sunt provăzute cu un asortiment bogat de articole necesare, care le desfac pe lângă prețurile cele mai avantajoase:

Stofe pentru paltoane la domni și dame.

Pelüşche-Silscin paltoane pentru dame.

Pelüşche presate dif. desenuri.

Caracule diferite.

Biberet, diferite calori.

Stofe de iarnă, pt. domni și dame.

Stofe pentru uniforme, școlare și militare.

Caștile pentru rochii.

Mășuri pentru rochii.

Postavuri pentru Jachete și șorță.

PLAPOME confecționate de Douchess, Casmir și Saton și la comandă.

Șifonanele cele mai bune în ori-ce lățime, precum și ori ce fel de furnituri și garniseli.

Camgarn pentru Jachete.

Habă albă pt. pantalon.

Articole tricotate.

Barcheturi.

Cârpe de Jenile cu ciucuri de Jenile diferite calori.

Cârpe de Plüsch cu ciucuri diferite calori.

Cârpe de mătăsă cu ciucuri.

Cârpe negre de casmir cu ciucuri.

Mătăsă pentru șorțe.

V. I. VULCU, Sebeș (Alba).

Depozitul de benzină IOAN BLÂNDEA

Orăștie (lângă gară).

Este provăzute cu tot felul de Uleiuri minerale speciale pentru Automobile, și de mașini; benzină ușoară fină, benzină grea, petrol rafinat, tovotă, etc cu prețuri moderate. — Serviciu toată ziua.

Aci se închee și tot felul de asigurări pentru banca de asigurare „Națională” din București.

I. Blânda.

Beția

Cine voaște a scăpa de patima această uricioasă, să intrabuzăse „Antidobul Vértés”, scutit legal, preparat de mult încercat, care desguștă bețivul de beuturi spirituoase. Fîind fără gust, se poate da pătimășului fără știrea sa. Mil și mil de scrisori de recunoștință. 2 fiacoane 360 lei prin rambura.

— Spese postale și ambalaj în regie proprie. —
Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 35, Lugoj, Banat.

Boale de STOMAC

de tot felul ca: lipsa de apetit, mistuirea grea, catarul de stomac, acreala, greața și vomarea, șgârci de stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului, se înalță prin Esența de STOMAC „Vértés” 4 sticle 540 Lei prin rambura.

Depozit de Petrol, Benzină și Oleiuri minerale — în Brad.

Atragem atenția publicului asupra Depozitului de Petrol, Benzină și Oleiuri minerale, ce am deschis în Brad (jud. Hunedoarei), vinzând în mare și în mic (cisterne întregi sau ca butoaiele).

Prețurile Petrol rafinat, cal. I. Lei 5-50
la Magazie: Benzină ușoară „ 12-50

BANCA „CRIȘANA”, (1215) 4—6